

รูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธปรัชญาของสมาชิก

ในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรี

A Model of Lifestyle Based on Buddhist Philosophy of Members of Moral Community in Nonthaburi Province

พระคมน์ ขนติวโร จันทรประภา^{1*}

Phra Khom Khuntivaro Chandrabhapa^{1*}

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย¹

Graduated School, Mahamakut Buddhist University¹

*Corresponding Author Email: khommbu@gmail.com

Received: 28/02/2022; Revised: 18/05/2022; Accepted: 14/11/2022

DOI: 10.14456/jpv.2022.32

บทคัดย่อ

การสร้างรูปแบบให้กับบุคคลในสังคมเป็นเครื่องมือในการสร้างระเบียบแบบแผน ในการดำเนินชีวิตที่ดียิ่งขึ้นเพื่อสร้างคนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมในทิศทางการเดียวกัน ของสังคมไทยในจังหวัด นนทบุรีในปัจจุบัน บทความวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชน คุณธรรมจังหวัดนนทบุรี 2. เพื่อศึกษาหลักพุทธปรัชญา เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต 3. เพื่อบูรณาการ การดำเนินชีวิตตามหลักพุทธปรัชญาของสมาชิกในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรี และ 4. เพื่อ นำเสนอรูปแบบการดำเนินชีวิตตาม หลักพุทธปรัชญาของสมาชิกในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรี รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แนวคิดทฤษฎี Philip Kotler ทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนิน ชีวิตในการสร้างความคิดของทฤษฎีทางการตลาด และ ทฤษฎีการปรับตัวของ Roy, A.D. ผสมผสาน กับ เทคนิค/วิธีการกระบวนการ A-I-C เพื่อเป็นการสะท้อนประสบการณ์ในอดีต/สภาพปัจจุบันกับ จินตนาการถึงความมุ่งหวังในอนาคตของสมาชิกทุกคน ประโยชน์ของแนวคิดในการพัฒนาใช้ทฤษฎี ในชุมชนให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาในพระพุทธศาสนาในชุมชนคุณธรรมปัจจุบัน

ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาชุมชนคุณธรรมที่เป็นการสร้างโอกาสในการพัฒนา ตนเองให้มีความร่วมมือกันในสังคมได้อย่างมีความสุข และการดำเนินชีวิตตามกรอบมหลักธรรมทาง พุทธปรัชญา จะสามารถช่วยการแก้ปัญหาโดยการนำหลักธรรมด้วยความศรัทธา ได้อย่างดีมี

ศีลคือ วินัยกรอบแนวทาง เป็นตัวการจัดเตรียมชีวิต ให้สามารถเกิดสมาธิในการพัฒนาตามหลักพุทธปรัชญา ด้วยการศึกษาลัทธิอิทธิบาทธรรมสี่ นำสารานียธรรม 6 มาใช้ในชุมชน เกี่ยวกับความร่วมมือในการทำงาน ที่มีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการพัฒนาสังคมชุมชนได้อย่างมั่นคงมีหรือปฏิบัติรูปแบบเดียวกัน ตามอริยมรรค มีองค์ 8 นั้น ต้องสร้างแบบพื้นฐานที่ดี และขยายผลให้เป็นปัญญาด้วยการกระทำ มีจิตที่สามารถควบคุมตนเองได้อย่างถูกต้องทางจิตใจในพระพุทธศาสนากับชุมชนคุณธรรมอันเป็นรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันครอบครัว มีเหตุผลของการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธปรัชญาในการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชนคุณธรรมให้มีความสอดคล้องกลมกลืน กับวิถีชีวิต เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมในสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้ดีขึ้นได้อย่างแน่นอนนำไปสู่ความจริงและพบความจริงที่สามารถแก้ปัญหาได้ใน 4 มิติทางสังคมของการดำเนินชีวิตเพื่อปรับพัฒนาการดำเนินชีวิตเข้าสู่พุทธปรัชญา ในการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชนคุณธรรม จังหวัดนนทบุรี จึงสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ เรียกว่า “BMMI : MODEL” โดยการบูรณาการการนำหลักพุทธศาสนาและหลักปรัชญาที่นำมาใช้ในการดำเนินชีวิตสมาชิกในชุมชนคุณธรรมในเขตจังหวัดนนทบุรีสอดคล้องกับการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนคุณธรรมเสริมคุณธรรมของพุทธปรัชญาในภาควิชาชีพ นวัตกรรม เพื่อโอกาสใช้ ในรูปแบบการพึ่งพาตนเองกับการพัฒนาชุมชนคุณธรรมในศตวรรษที่ 21 ยุคปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence)

คำสำคัญ: รูปแบบการดำเนินชีวิต; หลักพุทธปรัชญา; ชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรี

ABSTRACT

Creating patterns for individuals in society is a tool for creating formality. To live a good life in order to create people to be good people with virtues in the same direction of Thai society in Nonthaburi Province at present. This research is aimed at 1) To study the lifestyle of members of the moral community in Nonthaburi province. 2) To study the principles of Buddhist philosophy. 3) To integrate the lifestyle according to the Buddhist philosophy of the members of the moral community in Nonthaburi Province. 4) To present a Model of Lifestyle Based on Buddhist Philosophy of Members of Moral Community in Nonthaburi Province. The research model is a qualitative research. Applying Philip Kotler's theories, lifestyle theories to create ideas of marketing theory and Roy, A.D.'s adaptation theory, combined with A-I-C process techniques/methods to reflect past experiences/present conditions with imagine the

future aspirations of all members. The benefits of the concept of developing the theory in the community to be in line with the wisdom of the Tripitaka in the current moral community.

Therefore, it is important to develop a moral community that creates opportunities for self-development to be able to cooperate in society happily and living in accordance with the principles of Buddhist philosophy. It can help to solve problems by applying principles with faith. Well, there are precepts discipline framework as a preparation for life to be able to concentrate on the development of Buddhist philosophy by studying the four principles of power Bring Saranee Dharma 6 to use in the community about cooperation in work with morality In order to develop a stable society and community with or practice the same pattern according to the Noble Eightfold Path, a good foundation must be created and expand the result to be wisdom by action Having a mind that can control oneself properly mentally in Buddhism and the moral community which is the foundation for enhancing the morality of the family institution. There is a reason for living according to the Buddhist philosophy in order to live the life of the members of the moral community to be harmonious with the way of life, economy and culture in society and environment. can definitely improve, leading to the truth and finding the truth that can solve problems in the 4 social dimensions of life in order to adapt life to the Buddhist philosophy in the life of members of the moral community Nonthaburi Province Therefore, it is synthesized into a body of knowledge called “BMMI : MODEL” by integrating the principles of Buddhism and philosophies used in the lives of members of the moral community in Nonthaburi Province in line with His Majesty's work in the reign of King Rama the 9th. To enhance the virtues of Buddhist philosophy in the professional sector, Nawatwithi, for the opportunity to use in the model of self-reliance and moral community development in the 21st century, artificial intelligence era.

Keywords: Lifestyle; Buddhist Philosophy; The Moral Community of Nonthaburi Province

1. บทนำ

แนวทางเป็นเสมือนเครื่องมือในการดำเนินชีวิตของคน สำหรับฝึกฝน ควบคุม ความประพฤติของบุคคลให้มีชีวิตที่ดีงามของสมาชิกคนในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรี ย่อมดีกว่า ต่างคนต่างปฏิบัติที่คิดว่าถูกต้อง ชุมชนนั้นก็อาจจะมีปัญหาของการอยู่รวมกัน เกิดการแข่งขัน ขาด ความสามัคคีหรืออาจจะทำให้ง่ายที่จะพัฒนาให้เป็นแนวทางเดียวกันได้ คำถามจึงมีว่า “สมาชิกใน ชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรีขาดรูปแบบแนวทางร่วมกันจริงหรือ แล้วทำไมจึงขาดทำรูปแบบต่างกัน ในการดำเนินชีวิตและเราจะแก้ไขเรื่องนี้ให้สมาชิกชุมชนคุณธรรมในจังหวัดนนทบุรีได้อย่างไร” บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายถึงการศึกษาการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชนคุณธรรม จังหวัดนนทบุรี ศึกษาหลักพุทธปรัชญา เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตการพัฒนาชุมชนคุณธรรม ด้าน คุณธรรมการ พัฒนา และ จะต้องมีการพัฒนาองค์การ พัฒนาบุคคลให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สังคมไทยในชุมชนคุณธรรมที่พึงประสงค์คือสังคมแห่งภูมิปัญญาและพัฒนาบุคคลให้เป็นบุคคลแห่ง การเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นทุกรูปแบบ ทุกด้าน ทั้งทางกายภาพ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ อนามัย จิตใจโดยความร่วมมือของคนในชุมชนเอง โดยเราต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรี ความเป็น มนุษย์บนพื้นฐานความศรัทธา โดยเชื่อว่ามนุษย์ มีความสามารถ มีพลัง และมีความพร้อมที่ จะพัฒนา ซึ่งเป็นการสร้างพลังชุมชนคุณธรรมในการพัฒนา พลังในสมาชิกของชุมชนคุณธรรมเหล่านี้ จะสังคมไทยที่พึงประสงค์ ต้องการหยุดความเห็นแก่ตัว เมื่อคนตกเป็นทาสของความเห็นแก่ตัว การพัฒนาความเข้มแข็งจะต้องดูบริบทความพร้อม จึงจะสามารถทำได้ (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) นอกจากนั้นผลการดำเนินงาน ปัญหาที่สำคัญประการ หนึ่งที่ถูกมองข้ามไป คือจึงต้องสรรหารูปแบบกระบวนการและองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการ ดำเนินชีวิตสมาชิกในชุมชนคุณธรรมในเขตจังหวัดนนทบุรีตามหลักพุทธศาสนาเถรวาทที่ เหมาะสมกับบริบท ในการพัฒนาชุมชนคุณธรรมตามหลักพุทธปรัชญา ในการพัฒนาให้แต่ละคนมีหลัก คิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง/ ครอบครัว/ชุมชน/ชาติ ให้สามารถพึ่งตนเองได้และก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล ตลอดจนพร้อม รับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้าน เป็นการฝึกให้คิด-พูด-ทำ อย่างพอดี พอเหมาะ พอควร บนหลักเหตุผล ไม่ประมาท โดยใช้สติและปัญญาในทางที่ถูกต้อง เพื่อเพิ่มทางเลือกและพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน ให้สามารถอุ้มชูตัวเองและครอบครัวได้

การพัฒนาชุมชนคุณธรรมในจังหวัดนนทบุรี พื้นที่แห่งการเรียนรู้เป็นทางเลือกหนึ่งของ รูปแบบกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาสังคมในชุมชนคุณธรรมที่เป็นแนวทางเดียวกันจะบรรลุผลสำเร็จ มากน้อยเพียงใด ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ คุณสมบัติและความสามารถในการพัฒนา ดังนั้นเพื่อให้

โครงการพัฒนาบรรลู่ถึงเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงพอใจแก่ทุกฝ่าย จึงจำเป็นต้องพัฒนาการดำเนินชีวิตตามวิถี ให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีรูปแบบการดำเนินชีวิตในการพัฒนาคุณธรรมตามหลักพุทธปรัชญาอย่างสมบูรณ์ การศึกษาภาคสนามมุ่งเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของสมาชิกชุมชนคุณธรรม จังหวัดนนทบุรี โดยเฉพาะในด้านองค์ประกอบข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลประสบการณ์แนวคิดด้านชุมชนคุณธรรมของดำเนินร่วมดำเนินกิจกรรมในอำเภอและจังหวัดนนทบุรี การรวบรวมและนำผลการวิเคราะห์มา เพื่อใช้ในการบูรณาการการดำเนินชีวิตในชุมชนคุณธรรมกับพุทธปรัชญา (พระประสาน และ พระสุทธิสารเมธี, 2564) และหลักปรัชญาในสืบทอดตามปรัชญาจากหลักการทรงงานฯ ของรัชกาลที่ 9

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ในพื้นที่ภาคกลาง จังหวัดนนทบุรี ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเพื่อ ศึกษาการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชนคุณธรรมจังหวัด นำมาบูรณาการการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธปรัชญาของสมาชิกในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรี และ นำเสนอรูปแบบการดำเนินชีวิตตาม หลักพุทธปรัชญาของสมาชิกในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรี เหตุการณ์ทั้งหมดคือประสบการณ์แห่งการหยั่งรู้ว่า ปรากฏการณ์ทั้งหลายในโลกล้วนเป็นการปรากฏแสดงเป็นหนึ่งเดียว ล้วนเป็นองค์ประกอบของเอกภาพ ในแง่มุมต่าง ๆ ของชุมชนคุณธรรมแห่งการเรียนรู้ทุกฝ่ายร่วมมือกันทำงาน ในการจัดการความรู้ในส่วนที่ตนเองสนใจและสามารถนำมาใช้กับตนเองได้ ทำให้เห็นคุณค่าของงานและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ทุกด้านในการ พัฒนางานของในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรีของตัวเอง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรี
- 2) เพื่อศึกษาหลักพุทธปรัชญา เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต
- 3) เพื่อบูรณาการการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธปรัชญาของสมาชิกในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรี
- 4) เพื่อนำเสนอรูปแบบการดำเนินชีวิตตาม หลักพุทธปรัชญาของสมาชิกในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรี

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานวิธีในพื้นที่ภาคกลาง จังหวัดนนทบุรี ประชากรและกลุ่มตัวอย่างบุคคลในจังหวัดนนทบุรีเกี่ยวข้องกับชุมชนคุณธรรม สมาชิกชุมชน

คุณธรรมในจังหวัดนนทบุรี ทั้ง 6 อำเภอ จำนวน 25 คน กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกตัวแทนของประชากรโดยการเลือกตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา ด้านการศึกษา และผู้แทนสมาชิกในชุมชนคุณธรรมต้นแบบทั้ง 6 อำเภอ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อนำไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของประชากรเป้าหมาย การดำเนินการโครงการวิจัยตั้งแต่ มกราคม ถึง สิงหาคม 2563 ถูกแบ่งเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงที่ 1 การศึกษาการดำเนินงานของชุมชน ช่วงที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานของชุมชนโดยใช้หลักพุทธปรัชญา และช่วงที่ 3 ร่วมทำกิจกรรมสร้างความตระหนักร่วมกัน นำมาบูรณาการและประชุมสร้างโดยเทียบเคียงกับหลักสูตรการศึกษาทฤษฎี และปรัชญาทั้งทางตะวันตกและตะวันออก จากตำรา งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการนำไปออกแบบที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสร้างแนวทางปรับปรุงแนวทาง การดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรี นำแนวทางรูปแบบที่เป็นข้อมูลที่ได้สร้างขึ้นนั้นไปประเมินและตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนาและด้านการศึกษา กลุ่มที่ 2 มาร่วมตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ระดมสมองในการเสนอแนะรูปแบบ เป็นเจ้าหน้าที่ราชการภาคีเครือข่ายภาครัฐฝ่ายวัฒนธรรมและศาสนาพุทธศาสนา ผู้แทนพระเถระผู้ใหญ่ ในจังหวัดนนทบุรี นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านปรัชญาและศาสนาทั้ง จำนวน 5 รูป/คน ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญให้คำรับรองเครื่องมือรูปแบบองค์ความรู้ใหม่ที่ได้นั้นไปประเมินและปรับปรุงโดยการระดมสมอง (Brain Storming) ออกมาเป็นแนวทางปรับปรุง องค์ความรู้ในรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นที่ได้สร้างขึ้น

4. ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตสมาชิกในชุมชนคุณธรรมในเขตจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาทฤษฎี และปรัชญาทั้งทางตะวันตกและตะวันออก จากตำรา งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาของผู้วิจัยวิเคราะห์หลักพุทธธรรมก่อนจะศึกษาลงลึกในหมวดธรรมของทางพระพุทธศาสนา

หลักพุทธปรัชญา บูรณาการการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธปรัชญาของสมาชิกในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรีมีความเหมาะสมกับโลกในยุคปัจจุบันมากที่สุด โดยใช้ประสานกับความต้องการของชุมชน และร่วมกันในมิติของด้านร่างกาย และจิตใจ ด้านเศรษฐกิจและวัตถุ ด้าน

สังคม สิ่งแวดล้อมและ ด้านวัฒนธรรม มุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุข ให้เหมาะสมกับในชุมชนคุณธรรม และบริบทตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และร่วมกันขับเคลื่อน แผนงาน โครงการกิจกรรม มีการติดตามประเมินผล และปรับแผนงาน และให้เป็นชุมชนต้นแบบ เป็นแนวทางปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตอันพึงประสงค์ ปฏิบัติสิ่งต่างๆ บนพื้นฐานของความมี ปรัชญาและหลักธรรมกำหนดแนวทางในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ปรัชญานั้นจะทำให้เรามองปัญหา ต่างๆรอบตัวเองได้ดี ในขณะเดียวกันเราก็สามารถกำหนดแนวทางแห่งการดำรงชีวิตของเราได้ นั่นคือ เราได้ตั้งจุดมุ่งหมายแห่งชีวิตของเราเพื่อที่จะเดินไปสู่จุดมุ่งหมายนั้น การกระทำใดๆหากเราทำโดยมี จุดมุ่งหมายแล้วย่อมประสบผลสำเร็จได้ ดังคำคมที่ว่า "การเริ่มต้นที่ดีเท่ากับสำเร็จผลแล้วครึ่งหนึ่ง"

4.1 สรุปเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของสมาชิกชุมชนคุณธรรม ในจังหวัดนนทบุรีตาม หลักพุทธปรัชญากับการทำงานอย่างมีสติ ทำอย่างมีสมาธิ แต่ละคนด้วยความศรัทธา ได้อย่างดีมีศีล คือ วินัยกรอบแนวทาง เป็นตัวการจัดเตรียมชีวิต ให้สามารถเกิดสมาธิในการพัฒนาตามหลักพุทธ ปรัชญา ด้วยการศึกษาหลักอริยสัจธรรมสี่ นำสาราณียธรรม 6 มาใช้ในชุมชนเกี่ยวกับความร่วมมือ ในการทำงาน ที่มีคุณธรรมจริยธรรม (ก้นตถณ หนูทองแก้วและ เพื่อการพัฒนาสังคมชุมชนได้อย่าง มั่นคงมีหรือปฏิบัติรูปแบบเดียวกัน ตามอริยมรรค มืองค์ 8 นั้น ต้องสร้างแบบพื้นฐานที่ดี และขยาย ผลให้เป็นปัญญาด้วยการกระทำ มีจิตที่สามารถควบคุมตนเองได้อย่างถูกต้องทางจิตใจใน พระพุทธศาสนากับชุมชนคุณธรรมอันเป็นรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันครอบครัว มีเหตุผลของการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธปรัชญา

4.2 สรุปเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของสมาชิกชุมชนคุณธรรม ในจังหวัดนนทบุรีตาม ปรัชญาหลักการทรงงานของ ร.9 ในการนำมาบูรณาการให้ สมาชิกในชุมชนคุณธรรมมีหลักการในการ ดำเนินชีวิตที่ชัดเจน จะทำให้มีหลักยึดในการตัดสินใจ ช่วยให้คนเราตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์ จะทำ ให้บุคคลไม่หลงเชื่อมมาย แต่จะรู้จักเลือกและตัดสินใจสำคัญๆได้ ตลอดจนเข้าใจโลกทัศน์ของ ตนเองได้ดียิ่งขึ้น ทำให้สามารถเลือกสิ่งๆที่ถูกต้องและมีคุณค่าต่อชีวิตของเราได้อย่างเหมาะสม เพราะ เรามีปรัชญาช่วยชี้นำ ทำให้สามารถกำหนดแนวทางในการตัดสินใจของเราได้ด้วยตนเอง ทำให้เรา เข้าใจตนเองและเป็นตัวของตัวเองมากขึ้นทำให้ชีวิตควมค่าแก่การดำรงอยู่และสุขอันแท้จริงจะ เกิดแก่ตนเองและสังคม

4.3 สรุปเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ที่ได้ จากการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนิน ชีวิตตามหลักพุทธปรัชญาของสมาชิกในชุมชนคุณธรรมจังหวัดนนทบุรี ในการบูรณาการความคิดบน ฐานแนวความคิดทั้ง 4 นำไปสู่ความจริงและพบความจริงที่สามารถแก้ปัญหาได้หลายมิติทางสังคมใน การดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชนคุณธรรม จังหวัดนนทบุรี จึงสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ เรียกว่า “BMMI : MODEL” การจะบูรณาการ มโนทัศน์ต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์สังคมจึงเป็น สิ่งสำคัญ เพื่อวิเคราะห์ถึงโครงสร้างนวัตวิถี มีขอบเขตหลักในการปฏิบัติให้สามารถพึ่งตนเองได้ ด้าน

จิตใจมีจิตใจเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกที่ดี และมีความคิดเชิงสร้างสรรค์แก่ตนเองและสังคม ในด้านสังคม มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความสามัคคี มีความเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งความเป็นอิสระในการคิดที่เกี่ยวข้องด้านเศรษฐกิจลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ยึดหลักพออยู่พอกิน พอใช้ มีการวางแผนอย่างรอบคอบในด้านการใช้จ่าย ส่วนด้านวัฒนธรรมเทคโนโลยีมีภูมิปัญญาพื้นฐานในการแยกแยะสังคมที่ดี ไม่ดี ควรไม่ควร รู้จักเลือกใช้ในสิ่งที่เหมาะสมกับความต้องการ รู้จักปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเป็นจริง มีการพัฒนาภูมิปัญญาของตนเองให้ก้าวหน้า ในการเพิ่มมูลค่าจากภูมิปัญญาที่มีอยู่ สามารถอยู่ในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข รู้จักรักษาพัฒนาและใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม คำนึงกับคนหมู่มาก ยึดหลักความเข้มแข็งและยั่งยืน ความเข้มแข็งของชุมชน จึงหมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ของเมืองหรือชนบทรวมตัวกันเป็น "องค์กรชุมชน" โดยมีการเรียนรู้ การจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของชุมชนแล้วจึงได้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนตลอดจนมีผลกระทบสู่ภายนอกชุมชนที่ดีขึ้นตามลำดับ และด้วยความเอื้ออาทรต่อชุมชนอื่น ๆ อาศัยอยู่บนพื้นฐานของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยในแต่ละชุมชนจะมีการพัฒนาไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในมิติต่าง ๆ เช่น มิติทางด้านเศรษฐกิจ มิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มิติทางด้านสังคม และมิติทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนนั้น อาจพัฒนาความเข้มแข็งได้เพียงบางมิติเท่านั้น เนื่องจากเงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่ความเข้มแข็งในแต่ละมิติของแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกัน สมาชิกชุมชนคุณธรรมที่หลากหลายที่รวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชนอย่างเป็นทางการหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีเป้าหมายร่วมกันและยึดโยงเกาะเกี่ยวกันด้วยประโยชน์สาธารณะและของสมาชิก มีจิตสำนึกของการพึ่งตนเอง รักและเอื้ออาทรต่อกัน และมีความรักท้องถิ่น รักชุมชน มีอิสระในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบการตระหนักในสมมติในการครองคน มีการระดมใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ มีการเรียนรู้ เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายและติดต่อสื่อสารกันหลายรูปแบบ มีการจัดทำกิจกรรมที่เป็นสาธารณะของชุมชนอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาชุมชนคุณธรรม ต้องใช้ความพยายามอย่างมีแผนและต่อเนื่อง เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั่วทั้งระบบการใช้ปัญญาในการครองตน ครองคน และครองงาน โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของชุมชนคุณธรรมมีรูปแบบที่เป็นแนวทาง เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุมชนคุณธรรม การพัฒนานั้นควรมุ่งเพื่อพัฒนาการทำงานเป็นทีมให้มีประสิทธิภาพของชุมชนในสังคมได้ มีความสุขนำมาเป็นวัฒนธรรมองค์กรจะเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชนคุณธรรม ในจังหวัดนนทบุรี ให้ดียิ่งขึ้น

5. อภิปรายผล

รูปแบบการดำเนินชีวิตของสมาชิกชุมชนคุณธรรมโดยทั่วไปแล้วจะ บ่งบอกถึง ทักษะคติใน รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle or Style of Life) วิธีการดำเนินชีวิตของสมาชิกชุมชนคุณธรรมที่ ลักษณะของพฤติกรรมต่าง ๆ จะเป็นตัวบ่งบอกถึง รูปแบบการดำเนินชีวิต แต่ละแบบเป็นส่วนประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิต จะถูกดำเนินเป็นต้นแบบอุปนิสัย เป็นวิธีที่ให้เป็นประจำใน การที่กระทำสิ่งต่าง ๆ รูปแบบการดำเนินชีวิต ค่านิยม และ มุมมอง ของแต่ละบุคคล ซึ่งในที่นี้ได้แก่ กิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นตามแนวพุทธปรัชญาค่านิยม และ มุมมอง ของแต่ละบุคคล ดังนั้นรูปแบบการดำเนินชีวิต จึงมีความหมายในเชิงของอัตตาหรือตัวตน และใช้ในการสร้างสัญลักษณ์ ทางวัฒนธรรมที่ประกอบกับอัตลักษณ์ของบุคคล และการพัฒนาสำนักแห่งตนจากความเชื่อและการ ทำกิจกรรมเหล่านั้น ที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

รูปแบบและแนวปฏิบัติที่ผู้เขียนขอสรุปเป็นองค์ความรู้จากการศึกษาและแสดงเป็นแบบ (Synthesis model) ในการพัฒนารูปแบบลักษณะของชุมชนคุณธรรมเข้มแข็งในจังหวัดนนทบุรี การสร้างรูปแบบ BMMI Model เป็นการกำหนดมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน อย่างเป็นระบบ เพื่อ ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบที่วิจัยนี้เสนอเรื่องอะไร อย่างไร เพื่อให้มีการประยุกต์ใช้ระบบรูปแบบขององค์ ความรู้ใหม่ โดยเริ่มจากการนำความรู้ที่จัดเก็บไว้เป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) มาใช้ ร่วมกับการปฏิบัติงานกิจกรรมประจำที่สอดคล้องกับตัวรูปแบบ ที่ได้ แล้วปรับปรุงความรู้ให้ดีขึ้นมีการ ตั้ง Mind set ทักษะคติแห่งศรัทธาของสมาชิกทุกคนร่วมกันโดยเปลี่ยนจาก Provide Quality of life จะได้ซึ่งปัญญาตามที่ต้องการให้สมาชิกอยู่รอดเป็น Empower living และมีการถ่ายทอดกิจกรรม ความรู้จากสมาชิกในชุมชนคุณธรรมที่ปฏิบัติงานจริงได้ (Tacit Knowledge) ให้คนในกลุ่มและใน ชุมชนคุณธรรมในจังหวัดนนทบุรี โดยมีการหมุนเวียนเป็นวงจรการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ที่ไม่รู้ จบ ในรูปของลักษณะกิจกรรมการดำเนินกิจกรรมการดำเนินชีวิต ที่เริ่มจากตนเอง (Individual) กลุ่ม ย่อย (Group) และ ชุมชน (Communication) ควรมารับผิดชอบและดูแล และส่งเสริม ลงมาปฏิบัติ ตามประเพณี ชุมชน และวัด (Thepa, 2022) จะได้พัฒนาที่ดียิ่งขึ้นต่อไปและต้องลงทุกที่ทุกวัด

แสดงรูปแบบความรู้ใหม่ BMMI MODEL

WAY OF LIFE; Physical and mental dimensions: Belief (ศรัทธา)

B = Belief หมายถึง ศรัทธา ในกระแสหลัก คือ สิ่งที่ต้องการให้ความสำคัญที่ตนเองมี การพัฒนาการดำเนินชีวิตในมิติทางด้านร่างกาย การให้ความสำคัญกับสุขภาพกายของตนเองและ การสร้างเสริมสุขภาพจิตใจที่ดีของสมาชิกแต่ละคนที่อยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชนคุณธรรม เป็นการการ พัฒนาให้ร่างกายตนเอง การดูแลจิตตนเองของสมาชิกให้มั่นคง แน่วแน่ มีความรับผิดชอบ ปรับตัวได้ ในสถานการณ์ต่างๆ ด้วยความเชื่อมั่นว่าถึงอย่างไรสิทธิและผลประโยชน์ของพวกเขาจะไม่ถูก

เบียดเบียน มีการตั้ง Mind set ทศนคติแห่งศรัทธาของสมาชิกในชุมชน สามารถทำหน้าที่ของตนได้ในครอบครัวและสังคมที่ตนอยู่ ด้วยการตั้งสัจจะให้ตนเอง เลื่อมใสในการกระทำที่ดีต่อตนเองและครอบครัว ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในทิศทางเดียวกัน ด้วยความไม่มัวคึดคืบควบคู่กันไปด้วย

WAY OF LIFE; Economic dimensions and objects: Morality (ศีล)

M = Morality หมายถึง ศีล ในกระแสหลัก คือ สิ่งที่ต้องการให้ความสำคัญในการดำเนินชีวิตในมิติทางด้านเศรษฐกิจ และวัตถุ คือ ความปกติ และการรักษาศีลก็คือ ความตั้งใจรักษาปกติของตน อันเป็นหลักปฏิบัติที่ไม่ทำให้เดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น และเป็นหลักแห่งความประพฤติที่จะทำให้เกิดความสะอาดทางกาย และวาจา การน้อมนำหลักพุทธธรรมโดยเฉพาะ ศีล สู่การปฏิบัติเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการยกระดับจิตใจ เป็นการบูรณาการนำหลักธรรม แนวคิด ความรู้ และหลักการของพระพุทธศาสนาเป็นฐาน เพื่อประสานเนื้อหา หลักการ กิจกรรม การฝึกปฏิบัติ ประยุกต์เข้ากับศาสตร์ต่างๆ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จะต้องยึดหลักคุณธรรม(Merit System) เป็นการพัฒนา (ศีล) เป็นการเรียนรู้และฝึกทักษะเรื่องระเบียบวินัยของ มีศีลในตนเอง อันเป็นสัจจะที่เป็นกรอบให้ตนเอง ประยุกต์ใช้สติที่มีแนววิธีปฏิบัติในวิถีธรรม วิถีไทย โดยการจัดระเบียบความเป็นอยู่ใน การดำเนินชีวิต และการอยู่ร่วมกันในกรอบรูปแบบที่ดีในสังคม

WAY OF LIFE; Social dimension and environment: Meditation (สมาธิ)

M = Meditation หมายถึง สมาธิ ในกระแสหลัก คือ สิ่งที่ต้องการให้ความสำคัญกับการดำเนินชีวิตในมิติทางด้านสังคม และ สิ่งแวดล้อม สร้างการยอมรับ และยกย่องจากสมาชิกและคนในชุมชนคุณธรรม เข้าร่วมกิจกรรมกับสังคม หรือหน่วยงานต่างๆ ใช้เวลาว่างบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน ความเป็นจิตอาสา การเป็นผู้ให้โดยแท้ ที่จะช่วยพัฒนาสังคมและประเทศชาติได้เป็นอย่างดีอีกทางหนึ่ง ใช้ สมาธิ เป็นตัวกำหนดรูปแบบของตนเองเป็นที่ตั้ง คุณธรรมก็เกิดกับสมาธิ และชุมชนคุณธรรมที่ชัดเจนขึ้น เป็นหลักให้แก่การดำเนินชีวิตของสมาชิกที่มั่นคง มีเหตุและผลที่ดียิ่ง เป็นการเรียนรู้และฝึกทักษะทางด้านจิตใจ ทำให้จิตใจพัฒนา ในสภาพแวดล้อมการทำงาน ต้องจัดการเองทั้งในเรื่องการบริหารเวลา การตัดสินใจ และระยะเวลาการให้ความสนใจอย่างมีวินัย การรู้วิธีการสร้างสมาธิในการทำงานกับงานขณะจัดสรรเวลาให้กับกิจกรรมโครงการมากมายจะช่วยให้มั่นใจได้ว่า จิตอยู่กับงานการดำเนินชีวิตที่มีความไม่ประมาทจะเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้อย่างอิสระและเพลิดเพลินไปกับสิ่งที่กำลังทำอย่างแท้จริง

WAY OF LIFE; Cultural dimension: Intellect (ปัญญา)

I = Intellect หมายถึง ปัญญา ในกระแสหลัก คือ สิ่งที่ต้องการให้ความสำคัญกับรูปแบบการดำเนินชีวิตในมิติทางด้านวัฒนธรรม เสริมให้ปัจเจกชนมีความมั่นใจในการกระทำออกไป ซึ่งจากพื้นฐานความคิด พื้นฐานความดีความชั่ว ทั้งสองเป็นหลักคำสอนที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำหรือการใช้เสรีภาพของบุคคลในชุมชนคุณธรรม เป็นการกระทำที่เน้นถึง

ความเป็นปัจจุบัน และกลมกลืนอยู่กับความพอเหมาะพอควร รู้ทั่วถึงเหตุและผลรู้เหตุถึงผล รู้ผลถึงเหตุเป็นพื้นฐานในการตรวจสอบตนเอง การรู้จักตัวเองให้ได้การวิเคราะห์ตัวเอง ทำให้เราได้เข้าใจตัวเอง ทราบถึงความจำเป็น และความต้องการที่แท้จริง ทำให้ชีวิตหรือชุมชน สามารถจัดความสัมพันธ์ หรือ กำหนดท่าทีต่อสิ่งที่มาจากภายนอก ที่เข้ามา เป็นผู้เลือก คัดสรร อะไรควรรับ หรือควรปฏิเสธ พัฒนาตนเองให้เกิดปัญญา มีความสำนึกที่เกิดจากทักษะ จนเป็นวสี และทุกคนร่วมกันโดยเปลี่ยนจาก Provide Quality of life จะได้ซึ่งปัญญาตามที่ต้องการให้สมาชิกอยู่รอดเป็น Empower living ด้วยปัญญา เป็นชุมทรัพย์ทางปัญญา ที่ต้องนำมาใช้ในการพัฒนาชุมชน

6. ข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันถือว่า ประชาชนมีการตื่นตัวเรื่องวาสังคมปัจจุบันคนต้องการที่มีอิสระในการแสวงหาการดำเนินชีวิตของสมาชิกชุมชนคุณธรรม โดยอาจนำเสนอข้อเสนอแนะได้ทั้งในเชิงนโยบาย หรือเชิงปฏิบัติ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย การเสริมคุณธรรมตามพุทธปรัชญาของสถาบันทางการเมืองการปกครองกับชุมชนคุณธรรมนั้น หากทางราชการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแนวทางของกรมศาสนา และกระทรวงวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นนำหลักพุทธปรัชญา เข้าไปสู่องค์กรในชุมชนคุณธรรม สถาบันการเมืองการปกครอง ภาคราชการ ภาคการเมือง ในทุกระดับต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ด้วยการส่งเสริมความเข้าใจอันดี และความสมานฉันท์ ดูแลให้ความช่วยเหลือ ในการเสริมสร้างคุณธรรมตามพุทธปรัชญาของชุมชนคุณธรรมควรมารับผิดชอบและดูแล และส่งเสริมลงมาปฏิบัติ ตามประเพณี ชุมชน และวัด เป็นประโยชน์ที่ชุมชนคุณธรรมจะได้คืออะไร

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ให้ครอบคลุมหรือมีความสมบูรณ์ได้ทุกด้าน เช่น ข้อจำกัดเรื่องขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา การเข้าถึงประชากรหรือการเลือก ตัวอย่าง ตลอดจนระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล หรืองบประมาณ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ หรือมีการพัฒนาต่อไป ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในพื้นที่จังหวัด อื่นๆ ของประเทศไทย เพื่อเปรียบเทียบกับผลของการศึกษาในครั้งนี้ ว่ามีองค์ประกอบสำคัญต่างๆ เป็นอย่างไร มีความแตกต่างกันหรือไม่ และควรนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับ อิสลาม ซิกข์ และฮินดู เพื่อให้เกิดความชัดเจน และได้องค์ความรู้รูปแบบที่กว้างขวางขึ้น

7. เอกสารอ้างอิง

- กัณฑ์ทศพร หนูทองแก้วและคณะ อ้างถึง พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2559). รายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางการนำหลักสาราณียธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตของผู้สูงวัย ในจังหวัด นครศรีธรรมราช. สำนักบริหารโครงการวิจัยในอุดมศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยวิจัย แห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- พระเมธาวิสัยรส, พระศรีวินยาภรณ์ สายรุ่ง อินทาวุโธ, ฐรพี พิพัฒน์ธนาวงศ์ และ สุวิญ รักสัตย์. (2562). การพัฒนาปัญญาามนุษย์เชิงบูรณาการแนวพุทธ. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ ปริทรรศน์*. 8(4).
- พระประสาธน์ ขยาภิรโต (อร่าม วาณิชย์) และ พระสุทธิสารเมธี. (2021). เถนธ์การตัดสินใจจริยธรรม ในพุทธปรัชญา. *วารสารมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์*, 5(1), 96-107. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/saujournalssh/article/view/251650/171168>
- ศาสตราจารย์กิตติ บุญเจือและคณะ. (2558). ลักษณะหลังนยุค ในทฤษฎีความพอเพียง ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ”, *มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 102 .
- อำพล บุคตาสาร. (2556). *การพัฒนาตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาท*. คุุขุภินิพนธ์พุทธศาสนา และปรัชญาคุุขุภินิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- รศ.สุเชาว์ พลอยชุม. (2556). *พุทธปรัชญาในสุตตันตปิฎก*. เอกสารประกอบการบรรยาย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Appleton & Lange. (2009). Wimuttimak. Mahachulalongkornrajavidyalaya University Press. Bangkok.
- Thepa, P. C. A. (2022). Conservation of the Thai Buddhist way of the community: A case study of the tradition of alms on the water, Suwannaram temple, Nakhon Pathom Province. *NEUROQUANTOLOGY*, 20(12), 2916-2936. <https://shorturl.asia/MPFLx>